

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 26.6.2026.
COM(2026) 345 final

2026/0186 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

**ar ko līdz 2028. gada 4. martam pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviestās
pagaidu aizsardzības termiņu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padome 2022. gada 4. martā pieņēma Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382¹ un aktivizēja Padomes 2001. gada 20. jūlija Direktīvu 2001/55/EK ("Pagaidu aizsardzības direktīvu")² konkrētām personu kategorijām³, kas pārvietotas 2022. gada 24. februārī vai vēlāk Krievijas bruņoto spēku militārā iebrukuma rezultātā, kurš sākās minētajā datumā. Saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punktu pagaidu aizsardzības sākotnējais ilgums ir viens gads, un to var automātiski pagarināt par sešiem mēnešiem, ne ilgāk par vienu gadu. Pagaidu aizsardzības termiņš tika automātiski pagarināts par vienu gadu – līdz 2024. gada 4. martam.

Saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvas 4. panta 2. punktu, ja cēloņi pagaidu aizsardzībai turpina pastāvēt, tad Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma var nolemt pagaidu aizsardzības termiņu pagarināt uz laiku līdz vienam gadam; Komisija izskata arī katru dalībvalstu lūgumu par to, lai Komisija iesniegtu Padomei šādu priekšlikumu. Pagaidu aizsardzības termiņš katru gadu ir ticis pagarināts par vēl vienu gadu, vispirms līdz 2025. gada 4. martam,⁴ pēc tam līdz 2026. gada 4. martam⁵ un tad līdz 2027. gada 4. martam⁶.

Šā priekšlikuma mērķis ir divējāds: pirmkārt, vēl par vienu gadu pagarināt ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviestās pagaidu aizsardzības termiņu. Tas turpinās pagaidu aizsardzību attiecībā uz Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/382 noteiktajām personu kategorijām laikposmā no 2027. gada 5. marta līdz 2028. gada 4. martam; otrkārt, priekšlikuma mērķis ir saskaņot pagaidu aizsardzību ar Ukrainas vispārējo spēju aizstāvēties pret Krievijas nelikumīgo agresijas karu. Tāpēc tiek ierosināts, ka pagaidu aizsardzību parasti nepiešķir personām, kuras atstāj Ukrainu no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas un kuras nevar sniegt pierādījumus, ka Ukrainas iestādes tām ir atļāvušas atstāt Ukrainu, ievērojot viņu karaklausības pienākumus.

¹ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu.

² Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas.

³ Padomes Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 2. pantā ir noteikts, ka pagaidu aizsardzība attiecas uz a) Ukrainas valstspiederīgajiem, kuri pirms 2022. gada 24. februāra uzturējās Ukrainā; b) bezvalstniekiem un trešo valstu, izņemot Ukrainu, valstspiederīgajiem, kuri Ukrainā pirms 2022. gada 24. februāra ir saņēmuši starptautisko aizsardzību vai līdzvērtīgu valsts aizsardzību; un c) šā punkta a) un b) apakšpunktā minēto personu ģimenes locekļiem. Dalībvalstis piemēro vai nu šo lēmumu, vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem attiecībā uz bezvalstniekiem un trešo valstu, izņemot Ukrainu, valstspiederīgajiem, kuri var pierādīt, ka pirms 2022. gada 24. februāra tie likumīgi uzturējās Ukrainā, pamatojoties uz derīgu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Ukrainas tiesību aktiem, un kuri nevar drošos un ilgtspējīgos apstākļos atgriezties savā izcelsmes valstī vai reģionā.

⁴ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2023/2409 (2023. gada 19. oktobris), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (europa.eu).

⁵ [Padomes Īstenošanas lēmums \(ES\) 2024/1836 \(2024. gada 25. jūnijs\), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu \(ES\) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību \(europa.eu\).](#)

⁶ [Padomes Īstenošanas lēmums \(ES\) 2025/1460 \(2025. gada 15. jūlijs\), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu \(ES\) 2022/382 ieviestās pagaidu aizsardzības termiņu \(europa.eu\).](#)

Situācija, kuras dēļ tika aktivizēta pagaidu aizsardzība, joprojām pastāv, tāpēc ir vajadzīgs turpmāks pagarinājums.

Saskaņā ar 2026. gada marta datiem pagaidu aizsardzība ES⁷ ir gandrīz 4,4 miljoniem no Ukrainas pārvietoto personu⁸, no kurām aptuveni 58 % ir sievietes. Vecuma ziņā gandrīz 30 % no kopējās grupas ir nepilngadīgie (gan meitenes, gan zēni). To personu skaits, kuras saņem pagaidu aizsardzību ES dalībvalstīs, ir saglabājis relatīvi stabils, proti, aptuveni 4,3 miljoni, ar nelielu pieauguma tendenci (4,21 miljons 2024. gada aprīlī, 4,26 miljoni 2025. gada martā, 4,37 miljoni 2026. gada aprīlī). Vācija, Polija un Čehija joprojām ir to dalībvalstu vidū, kurās ir vislielākais pagaidu aizsardzības saņēmēju skaits (gandrīz 1,28 miljoni Vācijā, aptuveni 970 000 Polijā un pāri par 380 000 Čehijā). Kopš Pagaidu aizsardzības direktīvas aktivizēšanas dalībvalstis ir pielikušas ievērojamas pūles, lai atbalstītu no Ukrainas pārvietotās personas nolūkā veicināt viņu integrāciju uzņēmējvalstu sabiedrībā, tai skaitā izglītības un apmācības sistēmās, un darba tirgū. Tās ir arī turpinājušas centienus palielināt uzņemšanas spējas un neparedzētu situāciju plānošanu. ES reakcijai uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu joprojām ir raksturīgs spēcīgs solidaritātes komponents, pirmkārt, attiecībā uz Ukrainu un tās iedzīvotājiem, par ko liecina dalībvalstu un pilsoņu centieni uzņemt pārvietotas personas, un, otrkārt, dalībvalstu starpā.

Papildus tam, ka pagaidu aizsardzības saņēmējiem tiek nodrošināts saskaņotu tiesību kopums, Pagaidu aizsardzības direktīvas aktivizēšana joprojām mazina risku, ka dalībvalstu patvēruma sistēmas nespētu tikt galā ar bēgļu pieplūdumu bez negatīvas ietekmes uz to efektīvu darbību. Laikposmā no 2022. gada februāra līdz 2026. gada februārim Ukrainas valstspiederīgie ES iesniedza 94 390 starptautiskās aizsardzības pieteikumus (salīdzinājumā ar 75 850 pieteikumiem laikposmā no 2022. gada februāra līdz 2025. gada martam). Laikposmā no 2026. gada janvāra līdz martam Ukrainas valstspiederīgo iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu skaits samazinājās par 57 % salīdzinājumā ar laikposmu no 2025. gada janvāra līdz martam, un Francija un Polija ierindojās attiecīgi pirmajā un otrajā vietā kā galvenās šo pieteikumu saņēmējas valstis. Tomēr ierobežotais kopējais skaits joprojām liecina, ka pagaidu aizsardzība ir sasniegusi savu mērķi, cita starpā novērst dalībvalstu patvēruma sistēmu pārslogošanu.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos (UNHCR) 2025. gada jūlija aptauju⁹ to pārvietoto personu īpatsvars, kuras plāno vai cer nākotnē atgriezties Ukrainā, salīdzinājumā ar laiku pirms sešiem mēnešiem bija samazinājies (no 65 % 2024. gada janvārī un februārī līdz 61 % 2024. gada jūlijā un augustā), savukārt to pārvietoto personu īpatsvars, kuras nav izlēmušas par atgriešanos, bija palielinājies (no 24 % līdz 27 %), kā arī bija pieaudzis to personu skaits, kuras necer atgriezties (no 11 % līdz 12 %). Starptautiskā Migrācijas organizācija (IOM) ir norādījusi¹⁰, ka lielākā daļa aptaujāto personu (70 %) plāno atgriezties Ukrainā, ja un kad tas būs droši.

Turklāt saskaņā ar Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras (EUAA) apsekojumu¹¹ aptuveni viena piektdaļa respondentu bija nolēmuši, ka neatgriezīsies Ukrainā, savukārt 22 % sliecas

⁷ Ja vien nav norādīts citādi, visi dati par pagaidu un starptautisko aizsardzību ir iegūti no *Eurostat* (*Eurostat* datubāze).

⁸ Vairāk nekā 4,54 miljoniem personu ES dalībvalstīs, Islandē, Lihtenšteinā, Norvēģijā un Šveicē.

⁹ [Informatīva politikas piezīme “Prognoze par bēgļu atgriešanos Ukrainā notiekošā kara un nenoteiktības apstākļos”](#).

¹⁰ Ukrainas reģionālā atbildes reakcija: Vajadzības, nolūki un robežu šķērsošana | Pārvietošanas izsekošanas matrica

¹¹ *Ad hoc* ziņojums. Stāvoklis Ukrainā un pārvietošana uz ES+: tendences, virzītājspēki un nākotnes perspektīvas (2025. gada septembris).

neatgriezties, bet 31 % nebija pārliecināti. Turpretī 2025. gadā tikai 14 % respondentu bija apņēmības pilni atgriezties un 13 % sliecās atgriezties. To personu īpatsvars, kuras bija nolēmušas neatgriezties, laika gaitā pastāvīgi palielinājās no 5 % līdz 12 % un vēlāk līdz 20 %. Savukārt to personu īpatsvars, kuras sliecās neatgriezties, palielinājās no 12 % līdz 15 % un pēc tam līdz 22 %.

Kā apstiprina šie apsekojumi, vairums no Ukrainas pārvietoto personu joprojām uzskata, ka nespēj atgriezties Ukrainā drošos un ilgtspējīgos apstākļos.

Krievijas agresijas karš Ukrainā nenorimst. Krievija turpina par uzbrukumu mērķiem apzināti un sistemātiski izvēlēties civilo infrastruktūru un apdzīvotas teritorijas. Saskaņā ar ANO cilvēktiesību uzraudzības misijas Ukrainā sniegto informāciju civiliedzīvotāju upuru skaits 2026. gada maijā bija pieaudzis par 93 % salīdzinājumā ar to pašu mēnesi 2025. gadā. Tā ir būtiska eskalācija, kas parāda, kādus civiliedzīvotāju zaudējumus joprojām nes karš.

Neprognozējami gaisa triecieni un dronu uzbrukumi, ko veic Krievijas spēki, joprojām rada nopietnus draudus visā valstī, sasniedzot pat tādus reģionus, kas atrodas tālu aiz frontes līnijām. Šie uzbrukumi ilustrē notiekošās agresijas plašo ģeogrāfisko tvērumu un neselektivitāti. Uzbrukumi no gaisa ir nopietni ierobežojuši piekļuvi uzticamai elektroapgādei, siltumapgādei un ūdensapgādei, un miljoniem cilvēku 2025. gada beigās cieta no atkārtotiem, ilgstošiem elektroenerģijas padeves pārtraukumiem.

Saskaņā ar IOM aplēsēm 2025. gada decembrī Ukrainā bija 3 712 000 iekšzemē pārvietotu personu¹². Trīs ceturtdaļas (71 %) šo personu ir pārvietotas jau vairāk nekā divus gadus, un 82 % – vairāk nekā gadu. Vairāk nekā divus gadus iekšzemē pārvietoto personu īpatsvars bija vislielākais to iekšzemē pārvietoto personu vidū, kuras dzīvoja valsts rietumos. Saskaņā ar informāciju, kas sniegta ziņojumā par piekto ātro kaitējuma un vajadzību novērtējumu (RDNA5)¹³, Sociālās politikas ministrija 2025. gada decembrī kā iekšzemē pārvietotas personas ir oficiāli reģistrējusi 4 618 666 cilvēkus. Tika ziņots, ka 2025. gadā ir turpinājusi palielināties nabadzība. Kara ietekme joprojām ir nevienmērīga; vislielāko ietekmi izjūt sievietes – gan nodarbinātības ziņā, gan māsasaimniecību pamatvajadzību nodrošināšanā –, personas ar invaliditāti, bērni un jaunieši, iekšzemē pārvietotas personas un vecāka gadagājuma cilvēki. Ir nogalināti vairāk nekā 15 000 cilvēku, vairāk nekā 40 600 ir ievainoti, un miljoniem cilvēku ir zaudējuši mājvietu.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Humānās palīdzības koordinācijas birojs (OCHA) 2026. gada janvārī lēš, ka aptuveni 10,8 miljoniem cilvēku Ukrainā būs nepieciešama steidzama humānā palīdzība¹⁴.

Nestabilā situācija apvienojumā ar sarežģīto humanitāro situāciju Ukrainā varētu izraisīt arī turpmāku ļoti plašu ieceļošanu Savienībā, kā rezultātā būtu jānodrošina aizsardzība vēl lielākam skaitam pārvietoto personu.

Pašreizējā nenoteiktība un situācijas nestabilitāte Ukrainā neļauj izbeigt pagaidu aizsardzību pagaidu aizsardzības saņēmējiem, kas pašlaik atrodas ES dalībvalstīs, un tiem, kam tā vēl varētu būt vajadzīga. Ir jāturpina šīs personas aizsargāt Eiropas Savienībā. Šā paša iemesla dēļ, ja pagaidu aizsardzības sniegšana drīzumā tiktu pārtraukta un visas šīs personas vienlaikus pieprasītu starptautisko aizsardzību, risks, ka valstu patvēruma sistēmu efektīvu darbība būtu apdraudēta, joprojām saglabātos.

¹² [Ziņojums par iekšzemes pārvietošanu Ukrainā, iedzīvotāju apsekojums, 22. kārtā, 2026. gada janvāris.](#)

¹³ Ukraina – piektais kaitējuma un vajadzību ātrais novērtējums (RDNA5): 2022. gada februāris – 2025. gada decembris.

¹⁴ Ukrainas humanitāro vajadzību un reaģēšanas plāns 2026. gadam (2026. gada janvāris) [EN/UK].

Ņemot vērā iepriekš minēto notikumu attīstību, Komisija uzskata, ka cēloņi pagaidu aizsardzībai patlaban joprojām pastāv un ka tādēļ pagaidu aizsardzības kā nepieciešamas un piemērotas reakcijas uz pašreizējo situāciju termiņš būtu jāpagarina. Pagarinājums būtu jāpieņem pēc iespējas drīzāk un uz vēl vienu gadu, t. i., uz laikposmu no 2027. gada 5. marta līdz 2028. gada 4. martam, saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvas 4. panta 2. punktu. Tā mērķis ir nodrošināt, ka personām, kas pārvietotas no Ukrainas un uzņemtas ES dalībvalstīs, pašreizējos apstākļos tiek nodrošināta pēc iespējas lielāka stabilitāte un nākotnes perspektīvas.

Tas ir saskaņā ar Savienības apņemšanos sniegt atbalstu Ukrainai un tās tautai tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, un ar tās atbalstu visaptverošam, taisnīgam un ilgstošam mieram, kura pamatā ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principi. Ja pirms 2028. gada 4. marta izzustu apstākļi, kā rezultātā tika aktivizēta Pagaidu aizsardzības direktīva, Eiropas Komisija šādā gadījumā var iesniegt Padomei priekšlikumu saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvas 6. pantu. Šis noteikums ļauj Padomei izbeigt pagaidu aizsardzību ar Padomes lēmumu, ko pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma; Komisijai arī jāizskata katrs dalībvalstu lūgums par to, lai Komisija iesniegtu Padomei šādu priekšlikumu. Šādam Padomes lēmumam būtu jābalstās uz fakta konstatāciju, ka situācija izcelsmes valstī ir tāda, lai tiem, kam piešķirta pagaidu aizsardzība, ļautu droši un ilgstoši atgriezties, pienācīgi ievērojot cilvēktiesības, pamattiesības un pamatbrīvības, un dalībvalstu saistības attiecībā uz neizraidīšanas principu.

Turklāt dalībvalstīm būtu jādod iespēja laikus veikt nepieciešamos administratīvos un juridiskos pasākumus (piemēram, uzturēšanās atļauju atjaunošanu), lai sagatavotos pagaidu aizsardzības termiņa pagarināšanai.

Pagaidu aizsardzības turpmākai pagarināšanai nevajadzētu apdraudēt Ukrainas leģitīmo vispārējo spēju aizstāvēties.

Eiropadome vairākkārt ir konsekventi uzsvērusi Savienības atbalstu Ukrainai, apstiprinot savu stingro un nelokāmo atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās, kā arī Savienības apņemību, koordinējot centienus ar līdzīgi domājošiem partneriem un sabiedrotajiem, Ukrainai un tās tautai arī turpmāk sniegt visaptverošu politisko, finansiālo, ekonomisko, humanitāro, militāro un diplomātisko atbalstu. Eiropadome atbalstīja visaptverošu, taisnīgu un ilgstošu mieru Ukrainā, kura pamatā ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principi un stingras un ticamas drošības garantijas Ukrainai, uzsverot, ka ir ļoti svarīgi panākt, ka Ukrainai ir budžeta un militārie līdzekļi, lai turpinātu īstenot savas neatņemamās tiesības uz paš aizsardzību un vērstos pret Krievijas agresiju un atturētu no tās.

Kā daļa no Savienības reakcijas uz krīzi tika ieviesta pagaidu aizsardzība. Tomēr pagaidu aizsardzība nav absolūta. Tā ir ārkārtas procedūra, ko var piemērot konkrētām personu grupām, kas noteiktas Padomes lēmumā saskaņā ar direktīvas 5. pantu. Tajā pašā laikā direktīvā ir paredzēta iespēja izslēgt personas no pagaidu aizsardzības, pamatojoties uz noteiktiem objektīviem kritērijiem.

Šajā kontekstā būtu pilnībā jāņem vērā Ukrainas militārās vajadzības aizstāvēties pret Krievijas nelikumīgo agresijas karu un īpaši karaklausības pienākumi, ko Ukraina likumīgi noteikusi savā tiesību sistēmā, vienlaikus ar pagaidu aizsardzību sniedzot pilnīgu atbalstu no Ukrainas pārvietotajām personām. Tāpēc ir būtiski, lai Savienība piemērotu pagaidu aizsardzību tā, lai nodrošinātu Ukrainas vispārējo spēju vislabāk aizstāvēties pret Krievijas nelikumīgo agresijas karu un brīvi lemt par savu aizsardzības spēku organizāciju.

Tāpēc, lai gan to no Ukrainas pārvietoto personu aizsardzība, kurām tā ir vajadzīga, joprojām ir prioritāte, pagaidu aizsardzību parasti nepiešķir personām, kuras atstāj Ukrainu no šā

lēmuma spēkā stāšanās dienas un kuras valsts iestādēm nevar sniegt pierādījumus, ka Ukrainas iestādes tām ir atļāvušas atstāt Ukrainu, ievērojot viņu karaklausības pienākumus.

Viens no iemesliem pagaidu aizsardzības aktivizēšanai bija saglabāt dalībvalstu patvēruma sistēmu, līdz minimumam samazinot formalitātes pārvietoto personu masveida pieplūduma apstākļos. Ir svarīgi saglabāt pagaidu aizsardzības sistēmu, kuru ir viegli piemērot un kurā ir iespējams ātri pārbaudīt personas, kurām ir atļauts atstāt Ukrainu, ievērojot viņu karaklausības pienākumus. Šajā kontekstā, piemēram, Ukrainas iestādes izstrādā īpašu lietotni *Reserv+*, kas ļautu lejupielādēt un izdrukāt dokumentus, kas atbrīvo no karaklausības pienākumiem.

Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas šādu prasību pārbaude būtu jāpiemēro tikai jaunpienācējiem, kuri vēlas saņemt pagaidu aizsardzību. Daudzas pārvietotās personas, kuras ir saņēmušas pagaidu aizsardzību, jau vairākus gadus atrodas ES un ir integrējušās savas uzņēmējvalsts sabiedrībā, apgūstot valodu, atrodot darbu un iesaistoties izglītībā. Tādēļ ir lietderīgi šīm personām saglabāt pagaidu aizsardzības statusu un no tā izrietošās tiesības.

Komisija atgādina, ka Pagaidu aizsardzības direktīva paredz, ka ar statusu saistītās tiesības persona var izmantot vienlaikus tikai vienā dalībvalstī; tāpēc dalībvalstīm būtu jānoraida uzturēšanās atļaujas pieteikumi, kas iesniegti, pamatojoties uz Direktīvas 2001/55/EK 8. panta 1. punktu, ja izrādās, ka attiecīgā persona uz šā pamata jau ir saņēmusi uzturēšanās atļauju citā dalībvalstī un tādējādi izmanto ar pagaidu aizsardzību saistītās tiesības attiecīgajā citā dalībvalstī (šajā saistībā sk. Tiesas (desmitā palāta) 2025. gada 27. februāra sprieduma lietā C-753/23 [*Krasiliva*] 30. punktu).

Šajā nolūkā, kā atgādināts arī Padomes Ieteikumā par koordinētu pieeju pārejai no pagaidu aizsardzības¹⁵, joprojām ir svarīgi regulāri augšupielādēt datus Pagaidu aizsardzības platformā, tai skaitā datus par neaktīvām reģistrācijām, un vajadzības gadījumā veikt ātrus turpmākus pasākumus dubultas reģistrācijas gadījumā.

Nepieciešamība turpināt aizsardzības nodrošināšanu līdz ar iespēju pagaidu aizsardzības saņēmējiem saņemt pagaidu aizsardzību viņu izvēlētajā dalībvalstī ir ietekmējusi dalībvalstu uzņemšanas sistēmas, it īpaši tajās dalībvalstīs, kas izmitina lielu skaitu personu ar pagaidu aizsardzības statusu un kuras turklāt vienlaikus ietekmē situācija, kad jāsaskaras ar lielu skaitu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju vai ar mājokļu trūkumu. Šajā sakarā ir svarīgi turpināt darbu, lai nodrošinātu lielāku līdzsvaru starp dalībvalstu centieniem. Prioritāte joprojām ir nodrošināt pārvietoto personu pašpietiekamību un viņu pāreju no uzņemšanas sistēmām uz ilgtermiņa izmitināšanu.

Turklāt līdztekus pagaidu aizsardzības pagarināšanai saskaņā ar šo ierosināto Padomes lēmumu dalībvalstīm prioritārā kārtā būtu jāpaātrina Padomes ieteikuma par koordinētu pieeju pārejai no pagaidu aizsardzības īstenošana, ieviešot ilgtermiņa un ilgtspējīgus risinājumus. Dalībvalstīm būtu īpaši jākoncentrējas uz pagaidu aizsardzības saņēmēju pāreju uz citiem juridiskiem statusiem, kā arī jāatbalsta brīvprātīgas atgriešanās un ilgtspējīgas reintegrācijas veicināšana Ukrainā, tiklīdz situācija to ļaus.

• **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā saskan ar ES *acquis* patvēruma jomā, jo Pagaidu aizsardzības direktīva ir kopējās Eiropas patvēruma sistēmas neatņemama daļa un bija paredzēta ārkārtas situācijai, ko raksturo pārvietoto personu masveida pieplūdums, kāds tas joprojām ir Krievijas

¹⁵ [Padomes Ieteikums \(2025. gada 16. septembris\) par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas.](#)

pilna mēroga iebrukuma Ukrainā dēļ. Priekšlikums arī pilnībā saskan ar Eiropas Savienības mērķi izveidot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas ir atvērta tiem, kuri, apstākļu spiesti, likumīgi meklē aizsardzību Savienībā.

Priekšlikuma elementi atbilst arī 2024. gada maijā pieņemtajiem tiesību aktiem, kas veido Migrācijas un patvēruma paktu un kas kļuva piemērojami 2026. gada jūnijā. Parlaments un Padome ir vienojušies saglabāt Pagaidu aizsardzības direktīvu kā daļu no instrumentu kopuma, kas ES pieejams masveida ierašanās situācijās. Ir pierādījies, ka Pagaidu aizsardzības direktīva ir būtisks instruments tūlītējas aizsardzības nodrošināšanai ES. Šajā posmā tas joprojām ir vispiemērotākais instruments, lai risinātu pārvietošanas situāciju, ko izraisījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums pilnībā atbilst vajadzībai ļaut dalībvalstīm pienācīgi apstrādāt iespējamus starptautiskās aizsardzības pieteikumus, nepārslogojot savas patvēruma sistēmas, un turpināt nodrošināt nepieciešamos pasākumus no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā, lai izvairītos no dalībvalstu patvēruma sistēmu pārslogošanas. Tas atbilst arī Savienības ārējām darbībām. Šis priekšlikums atbilst arī ES ierobežojošajiem pasākumiem un citām darbībām, kas pieņemtas, reaģējot uz Krievijas agresiju pret Ukrainu. Šis priekšlikums ir daļa no visaptveroša ES darbību kopuma, ar kurām tā reaģē uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikuma juridiskais pamats ir 4. panta 2. punkts Padomes 2001. gada 20. jūlija Direktīvā 2001/55/EK par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, ņemot vērā, ka cēloņi pagaidu aizsardzībai joprojām pastāv. Saskaņā ar minēto noteikumu tad, ja cēloņi pagaidu aizsardzībai joprojām pastāv, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt pagarināt šīs pagaidu aizsardzības ilgumu par laiku līdz vienam gadam.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

LESD V sadaļā “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa” Eiropas Savienībai tiek piešķirtas noteiktas pilnvaras šajos jautājumos. Šīs pilnvaras ir jāīsteno saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantu, proti, Savienība rīkojas tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstis vienas pašas un tāpēc ierosinātās darbības mēroga vai iedarbības dēļ tie ir labāk sasniedzami Eiropas Savienības līmenī.

Situācija Ukrainā, ko izraisījis Krievijas agresijas karš, joprojām ietekmē visu ES. Atbildot uz šo situāciju, Eiropas Savienības reakcija ir bijusi vēl nepieredzēta un vienota. Tas liecina, ka joprojām ir vajadzīgi ES risinājumi un ES atbalsts, kā arī cieša koordinācija ES līmenī, jo visām dalībvalstīm ir pastāvīgi kopīgi efektīvi jāreaģē uz situāciju un jānodrošina, ka visā Savienībā tiek piemēroti vienādi standarti un saskaņots tiesību kopums attiecībā uz gandrīz 4,4 miljonu cilvēku, kuri pašlaik uzturas Savienībā. Papildus pašreizējam masveida pieplūdumam, kas joprojām saglabājas, nevar izslēgt turpmāku vērienīgu ieceļošanu, jo situācija Ukrainā joprojām ir nestabila. Ir skaidrs, ka dalībvalstu individuāla rīcība nevar nodrošināt pienācīgu risinājumu, jo visai ES kopīgai problēmai ir nepieciešama kopīga ES līmeņa pieeja.

Šādu kopīgu pieeju nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet, kā norādījušas arī pašas dalībvalstis, šā ierosinātā Padomes īstenošanas lēmuma mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt un koordinēt Savienības līmenī. Tāpēc Savienībai ir jārīkojas un tā var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā noteikto subsidiaritātes principu.

Pagaidu aizsardzība ir ārkārtas un tūlītējs process ar saskaņotām tiesībām visā Savienībā. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem pagaidu aizsardzības vai pienācīgas aizsardzības piemērošanas process nav paredzēts. Tāpēc attiecīgajai personai, ierodoties iestādēs, lai izmantotu tiesības, kas saistītas ar pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību, būtu jāpierāda tikai tās valstspiederība, starptautiskās aizsardzības statuss vai līdzvērtīgs aizsardzības statuss, uzturēšanās Ukrainā vai attiecīgā gadījumā ģimenes saites. Tiesības uz pagaidu aizsardzību ir tūlītējas, bet ne absolūtas, kā norādīts vairākos Pagaidu aizsardzības direktīvas noteikumos. Tāpēc ir lietderīgi Savienības līmenī noteikt kopīgu pārbaudes prasību, kas nodrošina, ka dalībvalstis, izvērtējot jaunus pieprasījumus izmantot ar pagaidu aizsardzību saistītās tiesības, izmanto koordinētu operatīvo pieeju, tādējādi novēršot sadrumstalotību un saglabājot pagaidu aizsardzības režīma integritāti.

Lai panāktu procesu, kas līdz minimumam samazina formalitātes un nerada administratīvo slogu valsts pārvaldei, pārbaude, kura attiecīgā gadījumā noteikta Ukrainas tiesību aktos par to, ka attiecīgajām personām Ukrainas iestādes ir piešķirušas atļauju, kas apstiprina, ka tās atstāj Ukrainu, ievērojot savus karaklausības pienākumus, būtu jāuzskata par pietiekamu pierādījumu, lai apliecinātu tiesības uz pagaidu aizsardzību.

- **Proporcionalitāte**

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktā noteikto proporcionalitātes principu ierosinātajā Padomes īstenošanas lēmumā ir paredzēts pagaidu aizsardzības termiņa pagarinājums uz ierobežotu laikposmu, t. i., par vienu gadu konkrētai personu grupai, uz kuru tā jau attiecas.

Ierosinātais pasākums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, ņemot vērā situācijas apmēru un nopietnību Ukrainā, kā rezultātā aptuveni 4,4 miljoni pārvietoto personu, kuras pašlaik atrodas ES dalībvalstīs, nespēj atgriezties Ukrainā drošos un ilgtspējīgos apstākļos. Turklāt šis pagarinājums ir arī samērīgs risinājums, ņemot vērā pašreizējo situāciju, jo pagaidu aizsardzība ir pasargājusi dalībvalstu patvēruma sistēmas no pārslodzes, ko rada ievērojamais pieteikumu skaits no personām, kuras ierodas ES dalībvalstīs.

Prasība pārbaudīt, vai Ukrainas iestādes attiecīgajām personām ir piešķirušas atļauju, kas apliecina to, ka personas atstāj Ukrainu, ievērojot savus karaklausības pienākumus, ir samērīga. Tā nepārsniedz to, kas ir absolūti nepieciešams, lai izvairītos no tā, ka pastāvīgā vajadzība nodrošināt pagaidu aizsardzību apdraud Ukrainas vispārējo spēju aizstāvēties, ņemot vērā tās mainīgās militārās vajadzības. Ukraina savā tiesību sistēmā leģitīmi nosaka karaklausības pienākumus (arī to izņēmumus), kas neļauj skaidri definētām grupām pamest Ukrainu¹⁶.

Pārbaude par to, vai persona varētu atstāt Ukrainu, nepārkāpjot karaklausības pienākumus, ir iecerēta kā nākotnē īstenojams pasākums, kas vērsts uz turpmākiem pieprasījumiem. Tās

¹⁶ Saskaņā ar Ukrainas tiesību aktiem Ukrainas vīriešiem karaklausības vecumā (25–60 gadi) un Ukrainas vīriešiem, kas iekļauti rezerves sarakstā (23–25 gadi), nav atļauts atstāt Ukrainu. Ukrainas vīriešiem vecumā no 18 līdz 22 gadiem pēc Ukrainas 2025. gada augusta militāro tiesību mīkstināšanas ir atļauts pamest Ukrainu, izņemot tos vīriešus (un sievietes), kuri brīvprātīgi nolēmuši pievienoties militārajiem spēkiem.

mērķis ir panākt pienācīgu līdzsvaru starp nepieciešamību ņemt vērā Ukrainas aizsardzības vajadzības un nepieciešamību pēc juridiskās noteiktības un to personu tiesību un tiesiskās palāvības aizsardzības, kuras jau saņēmušas aizsardzību Savienībā.

Turklāt šādas prasības pārbaude neietekmē iestāžu lēmumu pieņemšanas pilnvaras konkrētā lietā, kā arī neietekmē nevienas personas tiesības lūgt starptautisko aizsardzību Savienībā. Lai gan no Ukrainas ieceļojošo personu tiesības meklēt patvērumu kā tādas paliktu neskartas, atteikšanās pildīt militāro dienestu pati par sevi nav derīgs pamats starptautiskajai aizsardzībai – šajā sakarā sk. *EUAA* Praktisko rokasgrāmatu par politiskajiem uzskatiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pagaidu aizsardzības direktīvas 4. panta 2. punktā ir noteikts, ka ar Padomes īstenošanas lēmumu pagaidu aizsardzības ilgumu pagarina par laikposmu līdz vienam gadam, ja cēloņi pagaidu aizsardzībai turpina pastāvēt.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Uz pierādījumiem balstīta politikas veidošana**

ES Migrācijas sagatavotības un krīzes plāna tīkls, kurā galvenā uzmanība pievērsta Ukrainai, un solidaritātes platforma “Ukraina”¹⁷ turpina savu darbību, regulāri apmainoties ar informāciju, lai attiecīgi nodrošinātu kopīgu situācijas apzināšanos par Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā ietekmi uz migrāciju un ES un dalībvalstu gatavību un koordinētu reakciju uz krīzi. Šajā sakarā abos forumos ir apspriesta vispārējās sagatavotības palielināšana ES līmenī, tai skaitā neparedzētu situāciju plānošana. Regulāri tiek apkopota informācija un dati par pašreizējo situāciju un cilvēku pārvietošanos. Pagaidu aizsardzības reģistrācijas platformā iesaistītās puses *ad hoc* kārtā turpina apspriešanu par to, kā labāk nodrošināt pareizu informācijas apmaiņu dalībvalstu starpā par pagaidu aizsardzības un pienācīgas aizsardzības saņēmējiem, kas pieejama saskaņā ar valsts tiesību aktiem, vienlaikus atklājot dubultu reģistrāciju vienā un tajā pašā dalībvalstī un visās ES dalībvalstīs. Ņemot vērā pārvietoto bērnu un jauniešu ievērojamo skaitu, šajos centienos arvien vairāk tiek ņemti vērā dati par integrāciju izglītības un apmācības sistēmās.

Pēdējo mēnešu laikā Eiropas Komisija ir regulāri sazinājusies ar Ukrainas kolēģiem par to, kā Ukrainas iedzīvotājiem sniegto aizsardzību saskaņot ar valsts aizsardzības vajadzībām.

Turklāt Eiropas Komisija, citas organizācijas, piemēram, Pasaules Banka un Apvienoto Nāciju Organizācija, kā arī Ukrainas valdība regulāri izvērtē situāciju Ukrainā. Pasaules Banka publicē ziņojumus par Ukrainas kaitējuma un vajadzību ātro novērtējumu¹⁸.

Kopš kara sākuma *IOM* ir strādājusi pie tā, lai nodrošinātu labāku izpratni par pārvietoto personu situāciju un sekotu līdzi pārvietošanai Ukrainas iekšzemē un mobilitātes plūsmām, papildus apsekojot to cilvēku nodomus, kuri bēg no kara, un to cilvēku nodomus, kuri šķērso robežu atpakaļ uz Ukrainu, kā arī novērtējot atgriešanās apstākļus. *UNHCR* regulāri publicē

¹⁷ Komisija ir izveidojusi šo platformu, lai koordinētu operatīvo reakciju starp dalībvalstīm saskaņā ar Padomes Lēmuma 2022/382 3. panta 2. punktu. Cita starpā tajā apkopo informāciju un izskata dalībvalstīs apzinātās vajadzības, kā arī koordinē turpmākus operatīvos pasākumus, reaģējot uz šīm vajadzībām.

¹⁸ Pasaules Bankas grupa, “Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5)” (2022. gada februāris – 2025. gada decembris).

informāciju par (arī iekšzemē) no Ukrainas pārvietoto personu nodomiem un perspektīvām. Iepriekš minēto starptautisko organizāciju apsekojumi un dokumenti liecina, ka pašreizējā situācija joprojām ir nestabila un neskaidra un neļauj atgriezties drošos un ilgtspējīgos apstākļos. *UNHCR* lēš, ka 2026. gada februārī visā pasaulē ir reģistrēti 5,9 miljoni personu, kas bēg no Ukrainas¹⁹.

- **Apspriedes ar ieinteresētajām personām un ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Lai apkopotu uz pierādījumiem balstītu informāciju, Komisija ar Migrācijas sagatavotības un krīzes pārvaldības tīkla un Solidaritātes platformas starpniecību regulāri apspriedās ar dalībvalstu iestādēm, Eiropas Ārējās darbības dienestu un attiecīgajām ES aģentūrām, Ukrainas iestādēm un starptautiskajām organizācijām, kā arī sazinājās ar nevalstiskajām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

Komisija sadarbībā ar Eiropas Savienības Padomes rotējošajām prezidentvalstīm ministru līmenī, kā arī 2026. gada martā un maijā vairākās sanāksmēs Padomes Imigrācijas, robežu un patvēruma jautājumu stratēģiskajā komitejā (*SCIFA*) un ar tieslietu un iekšlietu padomniekiem apspriedās ar dalībvalstīm par pagaidu aizsardzības nākotni pēc 2027. gada marta, un dalībvalstis uzsvēra, ka vienotas Eiropas reakcijas uzturēšanas nolūkā pēc iespējas drīzāk ir jāpagarina pagaidu aizsardzības termiņš par vēl vienu gadu.

Pēdējā *SCIFA* sanāksmē 2026. gada aprīlī dalībvalstis atzina, ka pašreizējā nestabilā situācija neļauj izbeigt pagaidu aizsardzību. Dalībvalstis apsprieda arī iespējamo jauno kārtību attiecībā uz pagaidu aizsardzības darbības jomu, lai labāk atspoguļotu mainīgo situāciju un saskaņotu pagaidu aizsardzību ar Ukrainas mainīgajām aizsardzības vajadzībām. Pēdējā TI padomnieku sanāksmē 2026. gada maijā dalībvalstis apsprieda iespējas jaunai kārtībai saistībā ar pagaidu aizsardzības darbības jomu, uzsverot, ka ir vajadzīga vienkārša piemērošana un ka lēmums jāpieņem pēc iespējas ātrāk.

Solidaritātes platformā notika paralēlas un papildu apspriedes, kurās lielākā daļa dalībvalstu pauda nepieciešamību pagarināt pagaidu aizsardzības termiņu vēl par gadu, lai saglabātu vienotu Eiropas reakciju, nodrošinātu skaidrību saņēmējiem un ļautu dalībvalstīm veikt nepieciešamos administratīvos un juridiskos pasākumus valsts līmenī (piemēram, atjaunot uzturēšanās atļaujas). Dalībvalstis arī norādīja, ka ir jā saglabā vienkāršs administratīvais process pagaidu aizsardzības saņemšanas atbilstības noteikšanai un ka ir jāizvairās no patvēruma sistēmu pārslogošanas. Iekšlietu ministri arī pauda vispārēju atbalstu tam, lai 4. jūnija neformālajā Iekšlietu padomē vēl par vienu gadu pagarinātu pagaidu aizsardzību un apsvērtu pielāgojumus, lai pilnībā ņemtu vērā Ukrainas mainīgās aizsardzības vajadzības.

Komisija arī regulāri sazinājās ar Ukrainas iestādēm, lai apkopotu informāciju par situāciju uz vietas. Turklāt saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvas 3. pantu Komisija īpaši apspriedās ar *UNHCR*, kurš novērtēja situāciju un sniedza attiecīgu ieguldījumu, kā arī veica apsekojumus par pārvietoto personu nodomiem.

- **Pamattiesības**

Šajā priekšlikumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kā arī saistības, kas paredzētas starptautiskajās tiesībās, tai skaitā 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijā par bēgļu statusu, kura grozīta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas protokolu.

¹⁹ Ukrainas bēgļu situācija.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Kopš Krievijas agresijas kara pret Ukrainu sākuma finansējuma vajadzības, kas saistītas ar Pagaidu aizsardzības direktīvas piemērošanu, ir iekļautas spēkā esošo 2014.–2020. gada un 2021.–2027. gada ES finansēšanas instrumentu budžetā, it īpaši attiecīgajā iekšlietu un kohēzijas politikā²⁰.

5. CITI ELEMENTI

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. *pantā* ir noteikts pagaidu aizsardzības termiņa pagarinājums par vienu gadu (no 2027. gada 5. marta līdz 2028. gada 4. martam) pārvietotajām personām, kuras minētas Padomes lēmuma 2. pantā, kas grozīts ar šā lēmuma 1. pantu.

2. *pantā* noteikts, ka pagaidu aizsardzību parasti nepiešķir personām, kuras atstāj Ukrainu no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas un kuras valsts iestādēm nevar sniegt pierādījumus, ka Ukrainas iestādes tām ir atļāvušas atstāt Ukrainu, ievērojot viņu karaklausības pienākumus.

3. *pantā* ir noteikts šā lēmuma spēkā stāšanās un piemērošanas datums.

²⁰ Kohēzijas rīcība bēgļu atbalstam Eiropā, tā sauktā “CARE” pakete (CARE, CARE-PLUS un FAST-CARE).

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

**ar ko līdz 2028. gada 4. martam pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviestās
pagaidu aizsardzības termiņu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas¹, un it īpaši tās 4. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Padome 2022. gada 4. martā pieņēma Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382², ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu.
- (2) Saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 4. panta 1. punktu pagaidu aizsardzība sākotnēji tika piemērota uz vienu gadu, proti, līdz 2023. gada 4. martam, un pēc tam tās ilgumu automātiski pagarināja par vēl vienu gadu līdz 2024. gada 4. martam.
- (3) Padome 2023. gada 19. oktobrī pieņēma Īstenošanas Lēmumu (ES) 2023/2409³, ar ko ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviestās pagaidu aizsardzības termiņu pagarināja līdz 2025. gada 4. martam. Padome 2024. gada 25. jūnijā pieņēma Īstenošanas Lēmumu (ES) 2024/1836⁴, ar ko ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviestās pagaidu aizsardzības termiņu pagarināja līdz 2026. gada 4. martam. Padome 2025. gada 15. jūlijā pieņēma Īstenošanas Lēmumu (ES) 2025/1460⁵, ar ko ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviestās pagaidu aizsardzības termiņu pagarināja līdz 2027. gada 4. martam.

¹ OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>.

² Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

³ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2023/2409 (2023. gada 19. oktobris), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (OV L, 2023/2409, 24.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

⁴ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1836 (2024. gada 25. jūnijs), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību (OV L, 2024/1836, 3.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

⁵ [Padomes Īstenošanas lēmums \(ES\) 2025/1460 \(2025. gada 15. jūlijs\), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu \(ES\) 2022/382 ieviestās pagaidu aizsardzības termiņu \(OV L, 2025/1460, 24.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1460/oj\).](http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1460/oj)

- (4) Saistībā ar Direktīvas 2001/55/EK aktivizēšanu dalībvalstīs 2022. gada 4. marta paziņojumā⁶ vienprātīgi vienojās nepiemērot minētās direktīvas 11. pantu attiecībā uz personām, kurām attiecīgajā dalībvalstī ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 un kuras bez atļaujas pārceļas uz citu dalībvalsti, ja vien dalībvalstis divpusēji nevienojas citādi.
- (5) Persona var izmantot ar pagaidu aizsardzību saistītās tiesības vienlaikus tikai vienā dalībvalstī – lai nodrošinātu, ka tas tā ir, un lai novērstu vairākkārtējas reģistrācijas pagaidu aizsardzības saņemšanai, dalībvalstīm būtu jānoraida uzturēšanās atļaujas pieprasījumi, kas iesniegti, pamatojoties uz Direktīvas 2001/55/EK 8. panta 1. punktu, ja izrādās, ka attiecīgā persona uz tā paša punkta pamata jau ir saņēmusi uzturēšanās atļauju citā dalībvalstī un tādējādi izmanto tiesības, kuras saistītas ar pagaidu aizsardzību, tai skaitā sociālo palīdzību. Tas būtu saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-753/23⁷ un it īpaši tā 30. punktu.
- (6) Lai nodrošinātu savlaicīgu situācijas attēlu operatīvos nolūkos, uzturēšanās atļauju izsniegšanas saskaņotu pārvaldību un pārraudzību, dalībvalstīm vajadzētu regulāri augšupielādēt precīzus un savlaicīgus datus Pagaidu aizsardzības reģistrācijas platformā, tai skaitā datus par neaktīvas reģistrācijas gadījumiem.
- (7) Pašlaik Savienībā ir gandrīz 4,4 miljoni no Ukrainas pārvietoto personu, kam piešķirta pagaidu aizsardzība. Kopējais to personu skaits, kurām piešķirta pagaidu aizsardzība, ir saglabājies relatīvi stabils, proti, aptuveni 4,3 miljoni (ar nelielu vispārēju tendenci pieaugt), un tikai dažas personas ziņo par pastāvīgu atgriešanos Ukrainā. Situācija Ukrainā vairumam pārvietoto personu neļauj atgriezties Ukrainā drošos un ilgtspējīgos apstākļos. Saskaņā ar IOM aplēsēm 2025. gada decembrī Ukrainā bija 3 712 000 iekšzemē pārvietotu personu⁸. Trīs ceturtdaļas (71 %) šo personu ir pārvietotas jau vairāk nekā divus gadus, un 82 % – vairāk nekā gadu. Jau vairāk nekā divus gadus iekšzemē pārvietoto personu īpatsvars ir bijis vislielākais to iekšzemē pārvietoto personu vidū, kuras dzīvoja valsts rietumos. Apvienoto Nāciju Organizācijas Humānās palīdzības koordinācijas birojs (OCHA) lēš, ka 2026. gadā aptuveni 10,8 miljoniem cilvēku Ukrainā būs nepieciešama steidzama humānā palīdzība.
- (8) Turklāt nevar izslēgt turpmāku plašu iecerēšanu, ņemot vērā sarežģītos humanitāros apstākļus, lielāku nestabilitāti un nenoteiktību attiecībā uz situāciju Ukrainā, ko rada Krievijas agresijas karš, tai skaitā pastiprināti atkārtoti gaisa uzbrukumi civiliedzīvotājiem visā valstī. Joprojām pastāv eskalācijas risks. Vienlaikus joprojām pastāv draudi valstu patvēruma sistēmu efektīvai darbībai, ja drīz tiktu izbeigta pagaidu aizsardzība un visi tās saņēmēji vienlaikus iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumus.
- (9) Tā kā lielais to pārvietoto personu skaits Savienībā, kurām piešķirta pagaidu aizsardzība, visticamāk, nesamazināsies tik ilgi, kamēr turpināsies karš pret Ukrainu, pagaidu aizsardzības termiņa pagarināšana ir nepieciešama, lai risinātu to personu situāciju, kuras pašlaik saņem pagaidu aizsardzību Savienībā vai kurām šāda

⁶ Priekšlikums PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMAM, ar ko Padomes 2001. gada 20. jūlija Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē nosaka no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un pagaidu aizsardzības ieviešanu – dalībvalstu paziņojums.

⁷ Tiesas 2025. gada 27. februāra spriedums lietā *A. N. v Ministerstvo vnitra*, C-753/23, ECLI:EU:C:2025:133.

⁸ Ziņojums par iekšzemes pārvietošanu Ukrainā, 22. kārta (2026. gada janvāris).

aizsardzība būs vajadzīga no 2027. gada 5. marta, jo tā nodrošina tūlītēju aizsardzību un piekļuvi saskaņotam tiesību kopumam, vienlaikus līdz minimumam samazinot formalitātes masveida pieplūduma situācijā Savienībā. Pagaidu aizsardzības termiņa pagarināšanai arī būtu jāpalīdz nodrošināt, ka dalībvalstu patvēruma sistēmas netiek pārslogotas, ievērojami palielinoties to starptautiskās aizsardzības pieteikumu skaitam, kurus līdz 2027. gada 4. martam varētu iesniegt personas, kas saņem pagaidu aizsardzību, ja pagaidu aizsardzība šajā datumā tiktu pārtraukta, vai personas, kuras bēg no kara Ukrainā un ierodas Savienībā pēc minētā datuma un pirms 2028. gada 4. marta.

- (10) Tāpēc, ņemot vērā to, ka cēloņi pagaidu aizsardzībai joprojām pastāv, pagaidu aizsardzības termiņš Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/382 minētajām pārvietoto personu kategorijām būtu jāpagarina līdz 2028. gada 4. martam.
- (11) Neraugoties uz nepieciešamību pagarināt pagaidu aizsardzību vēl uz vienu gadu ilgu pagaidu periodu, ir svarīgi, lai kopējā Savienības pieejā tiktu ņemtas vērā Ukrainas mainīgās aizsardzības vajadzības.
- (12) Eiropadome savos secinājumos atkārtoti apstiprināja stingru un pastāvīgu atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās, kā arī Savienības apņēmību Ukrainai un tās tautai arī turpmāk sniegt visaptverošu politisko, finansiālo, ekonomisko, humanitāro, militāro un diplomātisko atbalstu. Eiropadome atbalstīja visaptverošu, taisnīgu un ilgstošu mieru Ukrainā, kura pamatā ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principi un stingras un ticamas drošības garantijas Ukrainai, uzsverot, ka ir ļoti svarīgi panākt, ka Ukrainai ir budžeta un militārie līdzekļi, lai turpinātu īstenot savas neatņemamās tiesības uz paš aizsardzību un vērstos pret Krievijas agresiju un atturētu no tās.
- (13) Saskaņā ar Padomes Direktīvu 2001/55/EK pagaidu aizsardzības režīms pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā ir ārkārtas procedūra, ko var piemērot konkrētām personu grupām un kas vienlaikus var arī paredzēt objektīvus izslēgšanas kritērijus, pilnībā ievērojot pienākumus, kuri izriet no starptautiskajām tiesībām, Savienības tiesību aktiem un pamattiesībām. Personai nebūtu jāpiešķir pagaidu aizsardzība, ja Ukrainas iestādes tai nav atļāvušas atstāt Ukrainu tāpēc, ka tai ir jāpilda savi karaklausības pienākumi.
- (14) Savienībai ir pilnībā jāatbalsta Ukrainas mainīgās militārās vajadzības aizstāvēties pret Krievijas nelikumīgo agresijas karu un īpaši karaklausības pienākumi, ko Ukraina likumīgi noteikusi savā tiesību sistēmā. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu pilnībā jāņem vērā šīs vajadzības, vienlaikus sniedzot pilnīgu atbalstu no Ukrainas pārvietotajām personām, piešķirot pagaidu aizsardzību. Tāpēc ir būtiski, lai Savienība neturpinātu piemērot pagaidu aizsardzību tādā veidā, kas, lai gan sniedz labumu pārvietotajām personām, var negatīvi ietekmēt Ukrainas vispārējo spēju pēc iespējas labāk aizstāvēties pret Krievijas nelikumīgo agresijas karu un brīvi lemt par savu aizsardzības spēku organizāciju.
- (15) Šajā nolūkā, neskarot Savienības tiesību aktus un pamattiesības, pagaidu aizsardzību parasti nepiešķir personām, kuras valsts iestādēm nevar sniegt pierādījumus, ka Ukrainas iestādes – attiecīgā gadījumā saskaņā ar Ukrainas tiesību aktiem – tām ir atļāvušas atstāt Ukrainu, ievērojot viņu karaklausības pienākumus. Ņemot vērā nepieciešamību ņemt vērā Ukrainas noteiktās pašreizējās aizsardzības vajadzības, vienlaikus neietekmējot to personu situāciju, uz kurām jau attiecas pagaidu

aizsardzība, šādas prasības pārbaude būtu jāsāk piemērot no Ukrainas pārvietotajām personām no nākamās dienas pēc šā lēmuma publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*.

- (16) Tiesības uz pagaidu aizsardzību ir tūlītējas. Lai gan, lai nodrošinātu attiecīgo personu pienācīgu pārvaldību un reģistrāciju, dalībvalsts var nolemt pieprasīt izpildīt konkrētas prasības, piemēram, par reģistrācijas veidlapu un pierādījumu iesniegšanu, kā paredzēts Padomes Lēmumā (ES) 2022/382, viens no pagaidu aizsardzības mērķiem ir nodrošināt ātru un viegli piemērojamu procesu, līdz minimumam samazinot formalitātes. Tāpēc ir svarīgi, lai dalībvalstu iestādes varētu ātri pārbaudīt, vai attiecīgajai personai ir atļauts atstāt Ukrainas teritoriju, ievērojot viņas karaklausības pienākumus. Saistībā ar minēto dalībvalstu rīcībā varētu būt, piemēram, dokuments, ko Ukrainas iestādes iesniedz, izmantojot īpašu Ukrainas izstrādājamu lietotni *Reserv+*, un kas apstiprina šādu atļauju.
- (17) Padome 2025. gada 16. septembrī pieņēma ieteikumu⁹ par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas. Šis pagarinājums neskar tajā paredzēto pasākumu īstenošanas turpināšanu, kam arī turpmāk vajadzētu būt prioritātei. Tāpēc dalībvalstīm būtu koordinēti jāpastiprina pagaidu aizsardzības saņēmēju pāreja uz citiem juridiskiem statusiem, kā arī brīvprātīga atgriešanās un reintegrācija, ja situācija to ļauj.
- (18) Šajā lēmumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (19) Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos sniegt atbalstu Ukrainai un tās tautai tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, un atkārtoti pauž atbalstu visaptverošam, taisnīgam un ilgstošam mieram, kura pamatā ir ANO Statūtu un starptautisko tiesību principi, un ilgtspējīga pamiera gadījumā Padome ir gatava rīkoties saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- (20) Īrijai Direktīva 2001/55/EK ir saistoša, un tādēļ tā piedalās šā lēmuma pieņemšanā un piemērošanā.
- (21) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, un Dānijai šis Īstenošanas lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

No Ukrainas pārvietotajām Īstenošanas lēmuma (ES) 2022/382 2. pantā minētajām personām piešķirtās pagaidu aizsardzības termiņš, kas pagarināts ar Īstenošanas Lēmumu (ES) 2023/2409, (ES) 2024/1836 un (ES) 2025/1460, tiek pagarināts par vēl viena gada laikposmu līdz 2028. gada 4. martam.

⁹ [Padomes Ieteikums, \(2025. gada 16. septembris\), par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas \(OV C, C/2025/5129, 23.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5129/oj\).](http://data.europa.eu/eli/C/2025/5129/oj)

2. pants

Neskarot Savienības tiesību aktus un pamattiesības, pagaidu aizsardzību, ko piešķir saskaņā ar Īstenošanas lēmuma (ES) 2025/1460 1. pantu vai kas pagarināta saskaņā ar 1. pantu, nepiešķir personām, kuras nepilda savus karaklausības pienākumus, kas noteikti Ukrainas tiesību aktos, un kurām šā iemesla dēļ Ukrainas iestādes nav atļāvušas atstāt Ukrainu.

Šo pantu nepiemēro personām, kurām šā lēmuma spēkā stāšanās dienā jau ir pagaidu aizsardzība.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad tas ir publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2027. gada 5. marta, izņemot 2. pantu, ko piemēro no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*